

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสารที่โลกมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะทุกประเทศสามารถสื่อสารกันได้อย่างทั่วถึง โดยมีภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องมือในการรับข่าวสารและเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับสูงต่อไป รัฐบาลตระหนักถึงปัญหาการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของคนไทย จึงได้จัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องตลอด 12 ปี ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารได้ โดยสามารถรับและส่งสาร มีความรู้ ความเข้าใจสารสนเทศต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในประเทศไทย เป็นการสอนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อกระบวนการเรียนของตนเพิ่มขึ้น เป็นการจัดการเรียนรู้ภาษาให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 13) ที่มีแนวการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้มุ่งเน้นระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้จะมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถศึกษาได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ต้องการให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเต็มตามศักยภาพ ความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง กำหนดให้นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา และกำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานไว้เป็นช่วงชั้น กำหนดกรอบเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ และกระบวนการวัดและประเมินผลไว้ชัดเจน แต่ยืดหยุ่นให้ท้องถิ่นได้พัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนและสภาพความต้องการของท้องถิ่นได้ เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้มีทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน สามารถติดต่อสื่อสาร รับสาร และพัฒนาภาษาเพื่อการศึกษาต่อ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540 : 8-11)

บุญชม ศรีสะอาด (2523 : 9) ได้กล่าวว่าการสอนทักษะใด ๆ ครูมักพบปัญหาในเรื่องของนักเรียนมีข้อบกพร่องหรือความยุ่งยากในการเรียน ถ้าหากครูดำเนินการสอนไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีการวัดผลและแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ก็จะส่งผลต่อความล้มเหลวในการเรียนเนื้อหาของตอน

หรือบทหลัง ๆ นอกจากนี้ โสภณ บำรุงสงฆ์และสมหวัง ไตรตันวงศ์ (2520 : 220-221) ได้กล่าวไว้ในกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมวัดผลและประเมินผลเป็นส่วนสำคัญที่ต้องทำควบคู่ไปกับการสอน กล่าวคือการวัดผลและประเมินผลเป็นวิธีการที่จะทำให้ทราบถึงความรู้ ความสามารถ อันแท้จริงของเด็ก หรืออาจกล่าวได้ว่าการวัดผลประเมินผลกระทำเพื่อปรับปรุงการเรียนของเด็ก อีกประการหนึ่งคือการวัดผลประเมินผลกระทำเพื่อปรับปรุงการเรียนของเด็กและการสอนของครู วิธีที่ดีที่สุดในการค้นหาสาเหตุและแก้ปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนเป็นรายบุคคลคือการวินิจฉัย เพราะการวินิจฉัยสามารถตอบปัญหาที่สำคัญได้ 5 ประการ คือ นักเรียนคนใดมีความบกพร่องในการใช้ภาษาอังกฤษ ความบกพร่องในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนคนนั้นอยู่ในโครงสร้างไวยากรณ์หรือความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สาเหตุที่บกพร่องในการใช้ภาษาอังกฤษนั้น มีอะไรบ้าง จะทำการสอนซ่อมเสริมในสิ่งใดบ้าง และจะป้องกันความบกพร่องในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนได้อย่างไร ซึ่งจะเห็นว่าการวินิจฉัยสามารถแก้ไขและป้องกันความบกพร่องในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนได้อีกด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวินิจฉัยการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนคือ แบบทดสอบวินิจฉัยซึ่งสร้างขึ้นเพื่อค้นหาจุดบกพร่องในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน

สำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล ในการวัดผลและประเมินผลนั้นนักวัดผลได้ให้ความสำคัญอย่างมากต่อการวัดความสามารถ (Ability) ที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายใน (Latent Trait) ที่ไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรงเหมือนกับการวัดทางกายภาพ จึงต้องวัดคุณลักษณะที่กล่าวทางอ้อม โดยวิธีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่จัดขึ้นแล้วนำผลที่ได้สรุปอ้างอิงไปยังคุณลักษณะภายในที่ต้องการวัด นักวัดผลจึงได้เสนอทฤษฎีการวัดเกี่ยวกับคุณลักษณะภายในหรือความสามารถ คือทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ (Item Response Theory : IRT) ซึ่งทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ เป็นทฤษฎีที่ใช้รูปแบบทางคณิตศาสตร์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถที่แท้จริงของผู้สอบในการทำข้อสอบ ทฤษฎีนี้เป็นที่ยอมรับกันว่า สามารถอธิบายความสามารถที่แท้จริงได้ดีกว่าทฤษฎีการวัดผลอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะในการอธิบายนั้นได้อาศัยค่าอำนาจจำแนก ค่าความยาก และค่าการเดาซึ่งค่าพารามิเตอร์ทั้งสามนี้ จะไม่แปรเปลี่ยนไปตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สอบ นอกจากนี้ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของผู้สอบแต่ละคนและค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่าพารามิเตอร์แต่ละค่า นั้น สามารถประมาณได้เป็นอิสระจากกัน ทำให้การประมาณค่าความสามารถของแต่ละบุคคลที่เข้าสอบ และการประมาณค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบมีความแม่นยำสูง (Hambleton, 1979 : 16-32)

จากที่กล่าวมาทำให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ประกอบกับ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องตลอดแนว โดยเน้นระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียน จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน ที่มนุษย์ต้องอาศัยภาษาอังกฤษในการติดต่อแลกเปลี่ยนสารสนเทศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยในรายวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นภาษาในระดับอ่านออกเขียนได้ (Literacy English) และเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนในระดับที่สูงขึ้น โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ (Item Response Theory) เพื่อครูผู้สอนจะได้้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบความรู้และข้อบกพร่องของนักเรียน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักเรียนมีพื้นฐานที่ถูกต้อง และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอันจะเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ
2. เพื่อหาคะแนนจุดตัดและเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) สำหรับเปรียบเทียบและตัดสินความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อหาค่าสารสนเทศของข้อสอบที่มีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยมีความสำคัญและประโยชน์ดังนี้

1. ได้แบบทดสอบวินิจฉัยวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สามารถหาข้อบกพร่องทางการเรียนของนักเรียนได้
2. ได้เกณฑ์ปกติไว้ใช้สำหรับเปรียบเทียบและตัดสินนักเรียนว่ามีความสามารถระดับใด
3. ได้ข้อสอบที่ผ่านการประมาณค่าพารามิเตอร์
4. เป็นแนวทางในการสร้างข้อสอบวินิจฉัยรายวิชาอื่น ๆ ในระดับชั้นอื่นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. แบบทดสอบวินิจฉัยวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบทดสอบวินิจฉัยระดับทั่วไป (General Level) ที่มุ่งวัดเพื่อการวินิจฉัยการเรียนวิชาภาษาอังกฤษตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และมีเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น
2. เนื้อหาที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2539 ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)
3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ผ่านการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะเพื่อใช้ในบริบทของการศึกษาวิจัยดังนี้

1. แบบทดสอบวินิจฉัย หมายถึง แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อค้นหาความบกพร่องของนักเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ความบกพร่อง หมายถึง การไม่ผ่านเกณฑ์การเรียนรู้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละเนื้อหา
3. คะแนนจุดตัด หมายถึง คะแนนขั้นต่ำที่กำหนดให้ผู้เรียนเป็นผู้รอบรู้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้วิธีโลจิสติก จากสูตรของแวนเดอร์ ลินเดน (Van der Linden)
4. เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) หมายถึง การแจกแจงคะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่าง แสดงในรูปของเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Norms) และคะแนนมาตรฐานที่ปกติ (Normalized T-score) ที่แปลงจากคะแนนดิบเพื่อบอกระดับความสามารถของผู้สอบว่าอยู่ระดับใดของกลุ่มประชากร
5. ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาวิชา หมายถึง ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษที่มีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

6. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ที่ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนวัดพระมหาธาตุเป็นผู้สร้างขึ้น

7. ความตรงเชิงสภาพ หมายถึง ผลการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบวินิจฉัย กับคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 79 คน

8. ค่าสารสนเทศของข้อสอบ หมายถึง ค่าดัชนีผสมที่ได้จากคุณลักษณะของข้อสอบ ได้แก่ ค่าอำนาจจำแนก ค่าความยาก และค่าความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ เพื่อบ่งชี้คุณภาพของข้อสอบ ถ้าค่าสารสนเทศของข้อสอบมีค่าสูงในช่วงความสามารถใด ๆ ก็จะมีความแม่นยำสูงในการประมาณค่าของผู้สอบในช่วงความสามารถนั้น ๆ

9. ค่าสารสนเทศของแบบทดสอบ หมายถึง ค่าที่เกิดจากผลรวมเชิงพีชคณิตของค่าสารสนเทศของข้อสอบแต่ละข้อรวมเข้าด้วยกัน